

Wyrok z dnia 30 maja 2001 r.

I PKN 421/00

Po zmianie art. 4 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 21, poz. 124 ze zm.) ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa (Dz.U. Nr 162, poz. 1126), tj. od dnia 1 stycznia 1999 r., prawo rozwiązania stosunku pracy z powołania bez wypowiedzenia na podstawie art. 70 § 3 KP w związku z art. 53 § 1 pkt 1 lit. b KP z sekretarzem gminy odwołanym wcześniej ze stanowiska, służy przewodniczącemu zarządu gminy, a nie organowi, który powołał pracownika na stanowisko.

Przewodniczący SSN Roman Kuczyński, Sędziowie: SN Józef Iwulski, SA Kazimierz Josiak (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2001 r. sprawy z powództwa Grzegorza A. przeciwko Urzędowi Miejskiemu w G. o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi z dnia 9 marca 2000 r. [...]

z m i e n i ł zaskarżony wyrok w ten sposób, że zmienił wyrok Sądu Rejonowego w Zgierzu z dnia 1 września 1999 r. [...] i powództwo w całości oddalił zasądając od powoda Grzegorza A. na rzecz strony pozwanej - Urzędu Miejskiego w G. kwotę 750 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Sąd Rejonowy- Sąd Pracy w Zgierzu wyrokiem z dnia 1 września 1998 r. uwzględnił w całości powództwo Grzegorza A. przeciwko Urzędowi Miejskiemu w G. i zasądził na jego rzecz od strony pozwanej odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie stosunku pracy bez zachowania ustawowego okresu wypowiedzenia w kwocie 10.365 zł oraz 2.500 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie swoje Sąd pierwszej instancji uzasadnił następująco. Powód był sekretarzem Miasta G. w województwie ł. Na stanowisko powołała go Rada Miejska uchwałą z dnia 7 października 1992 r. Ten sam organ odwołał powoda z funkcji sekretarza uchwałą z dnia 17 grudnia 1998 r.

W chwili odwołania powód korzystał z urlopu wypoczynkowego, a od następnego dnia (18 grudnia 1998 r.) był niezdolny do pracy wskutek choroby. Niezdolność powoda do pracy trwała nieprzerwanie do 15 czerwca 1999 r. O odwołaniu powód dowiedział się od razu. Strona pozwana pismem z 15 kwietnia 1999 r. zawiadomiła go o treści uchwały Rady Miejskiej z 17 grudnia 1998 r. i poinformowała, że odwołanie jest równoznaczne z wypowiedzeniem umowy o pracę, którego bieg rozpocznie się od ustania okresu niezdolności do pracy. W dniu 16 czerwca 1999 r. Burmistrz G. podjął decyzję o rozwiązaniu z powodem stosunku pracy bez zachowania ustawowego okresu wypowiedzenia na podstawie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b KP wobec „wyczerpania zasiłku chorobowego”. Od tej decyzji powód odwołał się do Sądu zarzucając, że stosunek pracy mógł z nim rozwiązać wyłącznie organ, który go powołał na stanowisko sekretarza, czyli Rada Miejska.

W świetle powyższych okoliczności faktycznych sprawy niespornych między stronami, Sąd Rejonowy uznał roszczenie powoda o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie stosunku pracy za uzasadnione. Podzielając pogląd o braku kompetencji Burmistrza do zwolnienia powoda z pracy bez zachowania ustawowego okresu wypowiedzenia. Sąd wskazał, że powoda łączył ze stroną pozwaną stosunek pracy oparty na powołaniu go na stanowisko sekretarza, gdyż tak wyraźnie stanowi art. 18 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (jednolity tekst: Dz.U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 ze zm.). Zdaniem Sądu, do oceny spornej w sprawie kwestii legitymacji organu uprawnionego do rozwiązania z powodem stosunku pracy bez zachowania ustawowego okresu wypowiedzenia, stosować należy przepisy Kodeksu pracy, odnoszące się do stosunku pracy z powołania. Wynika z nich, że pracownik zatrudniony na podstawie powołania może być w każdym czasie odwołany ze stanowiska przez organ, który go powołał. Odwołanie jest równoznaczne z rozwiązaniem umowy o pracę z zachowaniem ustawowego okresu wypowiedzenia, chyba że nastąpiło z przyczyn, o których mowa w art. 52, 53 KP (art. 70 § 1 i 2 KP). Jeżeli odwołanie nastąpiło w okresie usprawiedliwionego zwolnienia z pracy, a upłynął już okres przewidziany w art. 53 § 1 KP, z pracownikiem może być rozwiązany stosunek pracy bez wypowiedzenia, ale czynności tej winien dokonać tylko organ,

który pracownika powołał na stanowisko (art. 72 § 1 KP). Powód został odwołany z funkcji sekretarza miasta uchwałą Rady Miejskiej w G. z dnia 17 grudnia 1998 r. W chwili podjęcia uchwały nie istniały przesłanki do rozwiązania z nim stosunku pracy bez wypowiedzenia. Z tej przyczyny decyzja podjęta przez Burmistrza nie była „wykonaniem uchwały” Rady, lecz stanowiła nowy akt o niezwłocznym odwołaniu powoda ze stanowiska i rozwiązaniu z nim stosunku pracy. Była ona sprzeczna z prawem. Dlatego Sąd Rejonowy z mocy art. 69 KP w związku z art. 58 KP zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia za okres trzymiesięcznego wypowiedzenia obliczonego jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy. Wysokość ekwiwalentu Sąd ustalił na podstawie zaświadczenia pracodawcy na kwotę 3.455 zł.

Apelacją wyrok Sądu pierwszej instancji zaskarżyła strona pozwana. Wnosiła o zmianę wyroku przez oddalenie powództwa, bądź uchylenie orzeczenia Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcie o kosztach procesu w instancji apelacyjnej, zarzucając sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału i naruszenie prawa materialnego przez błędne przyjęcie, że Burmistrz nie mógł rozwiązać z powodem stosunku pracy w związku z jego nieobecnością w pracy przez czas przekraczający okres wskazany w art. 53 § 1 pkt 1 lit. b KP. Zdaniem skarżącej uprawnienie Burmistrza do dokonania tej czynności wynika z treści art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 21, poz. 124 ze zm.).

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi wyrokiem z dnia 9 marca 2000 r. oddalił apelację. Uznając zarzuty apelacyjne za niezasadne, Sąd Okręgowy stwierdził, że prawidłowo Sąd pierwszej instancji poczynił ustalenia faktyczne i trafnie ocenił, że powoda ze stroną pozwaną łączył stosunek pracy na podstawie powołania, do którego zastosowanie mają wprost przepisy Kodeksu pracy, w szczególności art. 70 i 72 § 1 i 2. Zarzut błędnej wykładni art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych, według Sądu Okręgowego był chybiony. Przepis ten stanowi bowiem, że statut gminy lub związku, bądź regulamin sejmiku samorządowego określają organ lub osoby właściwe do rozwiązania w imieniu zakładu pracy stosunku pracy na podstawie wyboru, mianowania i powołania oraz rodzaj aktu i tryb jego wydania. Z § 11 pkt 3 Statutu miasta G. wynika natomiast, że powoływanie i odwoływanie sekretarza miasta, na wniosek Przewodniczącego Zarządu, należy do wyłącznej kompetencji Rady Miejskiej. W konsekwencji Sąd dru-

giej instancji podzielił pogląd, że po odwołaniu powoda z zajmowanego stanowiska przez Radę Miejską uchwałą z dnia 17 grudnia 1998 r. mógł ulec rozwiązaniu stosunek pracy z przyczyn wskazanych w art. 53 Kodeksu pracy, ale tylko w sposób określony w art. 72 § 1 KP, czyli po podjęciu decyzji przez organ uprawniony do powołania powoda na stanowisko sekretarza miasta. Z tych motywów Sąd Okręgowy oddalił apelację pracodawcy.

Od wyroku Sądu drugiej instancji wniesiona została kasacja w imieniu strony pozwanej. Kasacja opiera się wyłącznie na podstawie art. 393¹ pkt 1 KPC. Zarzucając naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 4 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych strona pozwana wносиła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego, względnie o zmianę wyroku przez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest uzasadniona. Z prawidłowych i niekwestionowanych ustaleń Sądów obu instancji wynika, że powód zatrudniony był w charakterze sekretarza miasta w G. Funkcja ta została mu powierzona na podstawie uchwały Rady Miejskiej z 1992 r. o powołaniu go na stanowisko sekretarza. Zgodnie z art. 1 i 2 pkt 3 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych powód był więc pracownikiem samorządowym, którego stosunek pracy powstał na podstawie powołania. Ustawa o pracownikach samorządowych nie zawiera przepisów szczególnych normujących skutki powołania. Z mocy art. 31 ustawy znajdują tu zastosowanie odpowiednio przepisy Kodeksu pracy. Zgodzić się zatem należy z poglądem Sądu Okręgowego, że odwołanie powoda ze stanowiska sekretarza miasta, dokonane uchwałą Rady Miejskiej z 17 grudnia 1998 r., było równoznaczne z rozwiązaniem stosunku pracy z zachowaniem ustawowego okresu wypowiedzenia, skoro nic innego nie wynikało z treści uchwały.

Błędnie natomiast Sąd drugiej instancji zastosował w sprawie przepis art. 4 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych. Z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego wynika, że do oceny skutków prawnych czynności podję-

tej przez Burmistrza G. w dniu 16 czerwca 1999 r. Sąd drugiej instancji zastosował przepis art. 4 ust. 1 ustawy w brzmieniu jakie obowiązywało do 31 grudnia 1998 r. Nie uwzględnił Sąd zmiany treści tego przepisu dokonanej ustawą z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa (Dz.U. Nr 162, poz. 1126), która weszła w życie 1 stycznia 1999 r. Według nowej treści art. 4 czynności w sprawach z zakresu prawa pracy za podmioty określone w art. 1 („zwane dalej pracodawcami samorządowymi”) dokonują: organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego lub w zakresie ustalonym w odrębnej uchwale jego przewodniczący wobec przewodniczącego zarządu tej jednostki w formie uchwały, a w stosunku do pozostałych pracowników, zatrudnionych w urzędzie samorządu terytorialnego, niezależnie od sposobu nawiązania z nimi stosunku pracy przewodniczący zarządu jednostki samorządu terytorialnego. Zmiana art. 4 polega przeto nie tylko na wprowadzeniu nieznanego wcześniej w ustawie pojęcia pracodawcy samorządowego, ale także na wyraźnym określeniu kompetencji przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego (między innymi wójta, burmistrza) do podejmowania w imieniu pracodawcy czynności w zakresie stosunku pracy pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach i biurach wymienionych w art. 1 ustawy. Artykuł 4 ustawy o pracownikach samorządowych jest niewątpliwie przepisem szczególnym, wyłączającym z mocy art. 5 KP w związku z art. 71 § 1² KP, sposób postępowania określony w zdaniu ostatnim art. 72 § 1 Kodeksu. Przypomnieć trzeba, że w art. 72 § 1 KP ustawodawca umożliwił rozwiązanie stosunku pracy z pracownikiem odwołanym z zajmowanego stanowiska z zachowaniem ustawowego okresu wypowiedzenia wcześniej, jeżeli okres jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy z powodu choroby trwał dłużej niż okresy wymienione w art. 53 § 1 i 2 KP. Decyzję o rozwiązaniu stosunku pracy bez zachowania okresu wypowiedzenia pozostawił organowi, który powołał pracownika na stanowisko. Brzmienie art. 4 ustawy o pracownikach samorządowych decyduje, że w stosunku do pracownika samorządowego zatrudnionego na podstawie powołania, odwołanego z zajmowanego stanowiska przez właściwy organ z zachowaniem ustawowego okresu wypowiedzenia, decyzję o rozwiązaniu z nim umowy o pracę bez zachowania ustawowego okresu wypowiedzenia z przyczyn wymienionych w art. 53 KP podejmuje przewodniczący zarządu właściwej jednostki samorządu terytorialnego.

Z tych motywów Sąd Najwyższy przyjmując, że wskazana w kasacji podstawa naruszenia prawa materialnego jest uzasadniona, z mocy art. 393¹⁵ KPC zmienił za-

skarżony wyrok i orzekł co do istoty sprawy oddalając powództwo w całości.

O kosztach procesu między stronami Sąd Najwyższy orzekł zgodnie z art. 98 KPC.

=====